

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—GHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

De Sfintele Paști.

Cu ocaziunea luminatului praznic al Învierii Domnului am trimis Majestății Sale Regelui Carol și Majestății Sale Reginei-Mame telegrame de felicitare, în care arătând devotamentul și credința neștrămutată față de Tron și Familia Regală, am prezentat, în numele Veneratului Cler și al poporului credincios, omagioase urări.

Majestățile Lor au binevoit a răspunde la acestea prin următoarele telegrame:

P. S. S. Episcopul Hossu

Cluj.

Mulțumesc din inimă pentru frumoasele și creștineștile urări de Sfintele Paști

Carol

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu

Cluj.

Mulțumesc călduros pentru bunele urări.

Maria.

Cluj, la 14 Maiu 1932.

Nr. 2288.

Hirotonire.

În 24 Aprilie a. c., la Dumineca Floriilor, au fost hirotoniți întru *ipodiaconi și diaconi* în biserica parohială din Cluj—Mănăștur, iar la 28 Aprilie a. c., în Joia Mare, în biserica Cate-

drală, au fost hirotoniți întru *preoți* clericii diecezani adsolvenți *Tiberiu Balint, Victor Cotoc, Nistor Mureșianu și Ioan Pop* (Românești).

Cluj, la 4 Maiu 1932.

Nr. 2180.

Pentru ajutorarea inundaților.

Prefectura județului Cluj a pornit o nobilă acțiune, pentru ajutorarea nenorociților rămași fără adăpost, în urma inundațiilor din acest an, apelând la inimile bune a acelorora, cari au fost cruțați de prăpăd și dela cari cere să ajutore pe cei sinistrați. Iată, cum sună apelul Prefecturii îndreptat prin noi, Veneratului Cler și popor credincios din Eparhia noastră, sub Nr. 151 din 25 Aprilie a. c.

Inalt Prea Sfințita Voastră,

Inundațiile recente au cauzat pagube însemnate și în județul nostru. O mulțime de familii au rămas pe drumuri în cea mai neagră mizerie, lipsiți de un acoperiș și de hrana zilnică.

Atât guvernul cât și județul nostru au căutat să vie în ajutorul acestor nenorociți, însă mijloacele noastre sunt mult prea reduse, încât fondurile noastre au fost mistuite de primele nevoi.

De aceea am hotărât să ne adresăm marelui public, apelând la generozitatea acelorora, cari au fost cruțați de prăpăd. Comitetul pentru ajutorarea sinistraților lucrează în permanență, s'a făcut un larg apel la societățile de

binefacere, la corporațiile negustorești etc.

Vă rugăm respectuos, Înalt Prea Sfinția Voastră, să binevoiți a face un apel atât către preoții, cât și către credincioșii, pe care-i păstoriți, ca acum cu ocazia sărbătorilor Învierii Domnului, să se gândească la aceia cari au fost năpuștiți și din puținul lor să dea o bucată de pâine și pentru cei năcăjiți.

Suntem convinși că apelul Înalt Prea Sfinției Voastre va avea răsunetul dorit în inimele credincioșilor D-Voastre.

Împreună cu mulțumirile noastre Vă rugăm, Înalt Prea Sfinte, să primiți fiiasca noastră supunere.

Cluj, la 25 Aprilie 1932.

Prefect, ss. *Dr. E. Colbazi.*

Când publicăm acestea, facem și din partea noastră un călduros apel, către toți aceia — Cler și popor, — cari nu au suferit pagube, sau au suferit numai pagube disparente, să contribuie pentru ajutorarea celor ajunși pe drumuri.

În acest scop aprobăm și dispunem, ca în una din Duminecile luni Maiu să se facă colecte în toate bisericile noastre din Eparhie — comunicându-se dinainte credincioșilor, că aceasta se face pentru inundați — și rezultatul acelora, împreună cu alte eventuale oferte, să se înainteze acestui Ordinariat până cel mai târziu la 5 Iunie a. c., pentruca ajutoarele să poată ajunge la destinație cât mai curând posibil.

Cluj, la 4 Maiu 1932.

Nr. 2195.

Chiria școlilor confesionale.

Publicăm, în cele de mai jos, Veneratului Cler eparhial, pentru orientare, circulara Inspectoratului General Administrativ Regional din Cluj, No. 3933—1931 din 30 Decembrie 1931,

trimisă tuturor Prefecturilor județene în subordine, referitor la plătirea chiriilor pentru școlile confesionale și ținerea în bună stare a clădirilor acestora, care circulară cuprinde următoarele.

Domnule Prefect,

Fostul Directorat Ministerial cu ordinul Nr. 5474 din 26 Februarie 1931, a luat măsuri, ca Domnii Președinți ai delegațiilor jud. să ia dispozițiuni pentru întreținerea în bună stare a edificiilor școlare confesionale cedate comunelor pentru învățământul primar de stat și să se plătească chiria aferentă consiliilor parohiale pentru școlile proprietăți ale parohiilor. În legătură cu acest ordin și în temeiul ordinului Ministerului de Interne, Direcția administrațiunii locale Nr. 21072 din 21 Noembrie 1931, avem onoare a Vă retrimite în copie adresa Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor Nr. 182333—1931, către Ministerul de Interne, însoțită de două anexe prin care cere ca în bugetele comunelor să se prevadă sumele necesare pentru plata chiriilor aferente consiliilor parohiale pentru localurile de școli, proprietăți ale parohiilor, cu rugămintea să binevoiți a lua măsurile legale în vederea soluționării chestiunii.

Cluj, la 30 Decembrie 1931.

Insp. Gen. Adm. Regional

ss. Victor Hodor.

Când publicăm acestea, invităm pe Frații protopopi și preoți din Eparhie să poarte grije, ca să se execute de către consiliile comunale cele cuprinse în circulara de mai sus, raportându-ni-se numai de cât, dacă vre-o comună ar refuza să țină în bună stare și să plătească chiria pentru localurile școlilor bisericii noastre cedate în chirie pentru școli de stat.

Cluj, la 4 Maiu 1932.

Nr. 2230.

Concurs la parohii.

Parohia Șieuț (Tr. Budac) se curentează, pelângă susținerea anului de văduvie, cu termenul de 15 Iunie a c. Cluj, la 15 Maiu 1932.

Nr. 2463.

Doritorii de-a dobândi acest beneficiu parohial, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1930-31 la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că pruncii totuși au fost catehezați
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugare.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc; — nu se va reflecta.

Necrolog

Cu durere anunțăm Veneratului Cler, că Reverendisimul *Auxențiu Mureșianu*, arhidiacon onorar, fost paroh în Mureșeni de Câmpie și protopop al tract. Câmpia, a repausat în Domnul în ziua de 1 Maiu a. c. în anul 80 al vieții și 56 al preoției.

Onorat Frațiiile Voastre să aduceți la altarul Domnului sufragiile pii îndatinate pentru odihna sufletului adormitului în Hristos Frate.

Din șed. cons. 9 Maiu 1932.

Nr. 2342.

Episcop Dr. Iuliu Hossu**Partea neoficiala.**

Din Apostolatul Prea Sfințitului Iuliu

— Vizitația canonică la Cluj—Calvaria, Cluj—Mănăstur, și Cluj—Cordoș. —

Abia stabilit definitiv în Cluj și abia restabilit din o gripă, ce l-a ținut mai multe săptămâni legat de cameră, Prea Sfințitul nostru Episcop începe a o coborî Duminecă de Duminecă în mijlocul turmei credincioase, pentru a o cerceta, și potrivit lipselor frecăruia, a da sfaturi cu adevărat părințești, a spune cuvinte de mângăiere, de întărire în credință și îndem la muncă, binecunoscând că numai aceasta este adevărata apostolie cerută de vremurile grele de azi. Inceputul îl face cercetând parohiile din cartierele mărginașe ale Clujului.

La Cluj—Calvaria

În Dumineca V-a din Paresimi însoțit de Reverendisimul D. Dr. George Vidican canonic, de profesorii de Teologie: Dr. Virgil Bălibanu, Dr. Emilian Lemenyi și Silviu Popa și de un grup de clerici, a cercetat pe credincioșii din *Cluj-Calvaria*. Nu se poate descrie bucuria, cu care credincioșii au primit pe înaltul Arhiereu. În fața porții triumfale nu vedeai, decât ochi scânteietori de bucurie, sau scăldați în lacrimile fericirii.

Prea Sfinția Sa sosește la ora 10, primit

fiind cu flori și sunete de fanfară, iar în poarta bisericii este salutat cu frumoase cuvinte de către harnicul paroh al locului, părintele Petru Domșa în numele parohiei, dl. I. Pescar director școlar în numele comunei, iar doamna Letiția Domșa, oferind un frumos buchet de flori, în numele Reuniunii de Femei Sf. Maria, pe care o prezidează cu multă cinste.

La Sf. Liturgie Arhierească, este asistat pe lângă cei mai sus arătați și de administratorul protopopesc tractual, părintele-protopop Clemente Pandrea.

Biserica mare și frumoasă este arhiplină. Responsorile le cântă poporul întreg, după frumosul lor obicei și teologii, în frunte cu părintele-profesor Silviu Popa.

După Evangelie Prea Sfinția Sa, urcând amvonul, a rostit o foarte frumoasă cuvântare, care a însuflețit pe toți și toate și care a mișcat și înmuiat și inimele cele mai împietrite. Între altele a spus Prea Sfințitul, că a venit între iubii săi fii, ca să le slujească, tuturor toate făcându-se... A arătat care este adevărata pocăință, combătând rățacirile pocăiților. Cu părințească dragoste îi îndeamnă la statornicie în credință, ferindu-se de lupii răpitori, cari cu vorbe la

aparență blânde încearcă să-i smulgă din brațele iubitoare ale Bisericii strămoșești.

La aceasta Liturgie primesc chiar din mâna Arhiepiscopului aproape 200 de credincioși sfânta împărtașanie. Prea Sfinția Sa a împărtașit, apoi, credincioșilor adunați într'un număr impozant binecuvântarea arhierescă, iar poporul, căruia nu-i venea să se despartă de marele păstor, l-a condus până la poarta bisericii. De despărțire Prea Sfinția Sa promite, că în fiecare an va servi sfânta Liturgie la altarul acestei biserici, bine îngrijită și împodobită, grație harnicului paroh și a Reunirii de femei „Sf. Maria“.

Apoi Prea Sfinția Sa, în uralele nesfârșite ale mulțimii, care niciodată nu va uita ceasurile de suflătească bucurie, s'a reîntors la Reședință, mulțumit de cele aflate și experiate în Mănăstur—Calvaria.

La Cluj—Mănăstur.

În Dumineca Floriilor Prea Sfinția Sa, însoțit de părintele Dr. Virgil Bălibanu și Silviu Popa, profesori de Teologie, Părintele Victor Dunca, notar consistorial și părintele Gavril Jagăr, secretar episcopal, cercetează credincioșii din vechea parohie a cartierului Cluj—Mănăstur. Credincioșii au așteptat pe Marele Arhiepiscop la poala dealului, pe care e clădită biserica lor în sunete de fanfară și cu prapori. Părintele protopop Clemente Pandrea, parohul locului, bineventează pe Arhiepiscop, dând expresie nemărginitei bucurii, de care este copleșită inima păstoritilor în clipa, când marele Păstor vine în mijlocul lor. În numele Reuniunii de femei, doamna Otilia Pandrea, presidenta Reuniunii, oferă un frumos buchet de flori. Drumul până în biserică și aici, cași la Calvaria, îl face printre șirele elevilor școlii primare, conduși de învățătorii și învățătoarele lor.

Cu deosebită solemnitate a fost celebrată Liturgia Arhierescă, în cursul căreia 4 absolvenți de Teologie au fost hirotoniți întru diaconi. Răspunsurile liturgice le-a dat și aici, poporul și un grup de clerici sub conducerea părintelui-profesor Silviu Popa.

După Evangelie Prea Sfinția Sa, în cadrele unei impresionante cuvântări, îndeamnă poporul la statornicie în credința strămoșească, singura ducătoare la lumină și izbândă, arătând importanța intrării triumfale a lui Isus în Ierusalim. Sfaturile și îndemnurile la bine vor rămânea adânc întipărite în inimele credincioșilor și le vor servi de vecinică călăuză pe calea adevărului.

Prea Sfinția Sa a cuminecat și aici peste 200 de credincioși.

După serviciul divin Inaltul Arhiepiscop a vizitat familia părintelui-protopop Clemente

Pandrea, în casa căruia s'au făcut și recepțiile. În numele curatoratului vorbește părintele-protopop, în numele corpului didactic dl. director Ion Pușcariu, iar în numele Reuniunii Femeilor doamna preteasă și presidentă, Otilia Pandrea. Prea Sfinția Sa răspunde tuturor, dând frumoase îndemnuri la muncă, pentru biserică și neam și pentru mărirea lui Dumnezeu.

După aceasta Prea Sfinția Sa între ovațiile insuflite ale credincioșilor și între sunete de fanfară, adânc impresionat de alipirea credincioșilor către sfânta Biserică și așezămintele ei și cu multă mulțumire în suflet pentru cele aflate în parohiile din Mănăstur, precum și de felul cum sunt păstorite de preoții de acolo, s'a reîntors la reședință.

In mijlocul credincioșilor din Cluj—Cordoș.

Cu toată oboseala atâtor slujbe, pontificate în Cluj—Calvaria, Cluj—Mănăstur, apoi în Catedrală: Joi înainte de masă și seara, Vineri seara Prohodul, Sâmbătă noaptea Învierea, iar în prima zi de Paști Liturgia și Vecernia — slujbe cari pentru solemnitatea cu care s'au făcut și în cadrele cărora în Joia-Mare, la Liturgie, s'au făcut și hirotoniri de lectori și de preoți, au stors admirația publicului Clujan — Prea Sfinția Sa nu pregetă a se coborî încă a doua zi de Paști între credincioșii din Cluj—Cordoș pentru a le servi Liturgia pontificală.

E bine să se știe, că aceasta parohie a luat ființă abia înainte cu 8 ani, fiind până atunci filie la parohia Baciui. Cu tot ajutorul de 500.000 lei, primit dela parohia centrală Cluj — căreia s'a anexat — din care s'a cumpărat o frumoasă capelă, greutatea începutului păreau de neînving. Grație înimșilor conducători, între cari, alături de harnicul și neobositul paroh al locului, părintele Laurențiu Nicoară, are neperitoare merite d. inginer T. Rusu, primcurator, capela s'a transformat în adevărată bisericuță.

Curățenia și felul, cum este îngrijită și împodobită biserica; mărturisec, cât este de activă Reuniunea de femei „Sf. Maria“, în frunte cu presidenta doamna Olga Rusu, devotată cu totul acestei cauze sfinte.

Din tineret s'a format un cor, care cântă în biserică ridicând mult fastul slujbelor.

Poporul, compus aproape numai din muncitori, este foarte credincios. Vestea primită prin surprindere, că prea iubitul lor Arhiepiscop va veni, să-i vadă și să-i mângâie, le-a umplut inima de cea mai mare și sfântă bucurie. A doua zi de Paști, încă de dimineață au alergat cu toții, mic și mare, în fața bisericii, pentru a primi pe Marele Păstor, cu strigătul de bucurie al

unor inimi copleșite de adevărată iubire fiecă.

În poarta bisericii frumos împodobită, părintele Laurentiu Nicoară, cu alese cuvinte salută pe Arhiereu; iar doamna O. Rusu, în numele Reuniunii „Sf. Maria” dă un frumos buchet de flori.

La Liturgia Prea Sfinția Sa este asistat de Reverendisimul d. Ion Agârbiceanu, canonic, de părintele Dr. Virgil Bălibanu și Dr. Emilian Lemenyi, profesori de Teologie, cari diaconizează, părintele Victor Dunca, notar consistorial și părintele Nicoară. Cântările, aparținătoare liturghiei arhieresti, la cântă 10 clerici, conduși de părintele profesor Silviu Popa, iar celelalte, corul tinerilor din loc.

La sfârșitul Liturghiei Prea Sfinția Sa, pentru a putea fi ascultat de toți, ține în curtea bisericii o strălucită cuvântare, plină de alese învățături și sfaturi. Indeamnă pe credincioși să rămână statornici în credința adevărată, ferindu-se de lupii răpitori, cari meru umblând printre ei, încearcă să-i despoaie de cea mai sfântă moștenire a lor,

adecă de credință. Laudă tineretul pentru cântările frumoase, cu cari au ridicat așa de mult solemnitatea slujbei: iar de încheiere Prea Sfinția Sa oferă spre sărutare tuturor Crucea și Evangelia.

După Liturgia, în casa Domnului Rusu, primește: Curatorul, Comitetul școlii de stat Nr. 6, Comitetul Casei Naționale și Comitetul Reuniunii de femei. Prea Sfinția Sa pentru toți are cuvinte de laudă, încurajatoare la muncă și asigurare de sprijin moral și chiar material, când împrejurările vor fi mai puțin vitrege.

Abia după ora 1, luând sfârșit recepțiile, Prea Sfinția Sa, pe fața căruia se radia numai mulțumirea sufletească pe urma celor aflate în Cordoș, între uralele nesfârșite ale mulțimei se reintoarce la Reședință.

* * *

În Dumineca Tomii Prea Sfințitul Iuliu a vizitat credincioșii din Cluj—Dâmbul-rotund iar în 15 Maiu va cerceta pe credincioșii din Cluj—Iris. Asupra acestor vizitații canonice vom reveni în numărul viitor.

Sp.

Raport general

despre activitatea „Uniunii sf. Maria a femeilor române unite din Gherla”, desfășurată în intervalul dela 15 Februarie 1931 până la 10 Aprilie 1932

Onorată Adunare Generală,

În scopul combaterii relelor sociale deosebim două feluri de inițiative: una oficială, de stat și alta particulară. Statul — e dela sine înțeles — are obligația înainte de oricine, să combată dușmanii organismului social, cari sunt mai vârtos: alcoolismul, stupefiantele, tuberculoza, bolile lumești, mortalitatea copiilor, analfabetismul etc. Cele mai multe state se și silesc din răspuțeri a satisface acestei obligațiuni.

S'a constatat însă, că inițiativa pur oficială nu e suficientă și statul, — datorită multor și feluritelor obligațiuni cari le are, — nu se poate achita pe deplin de aceasta datorie, deaceea pe lângă inițiativa oficială a statului, s'a născut și o inițiativă particulară, care asemenea muncește pentru binele și progresul social.

Această inițiativă particulară a luat avânt mai ales în Anglia și Statele-Unite, unde chestiuni de ordin primar, cum e p. e. școala primară, sunt lăsate în mâna inițiativei particulare. În Anglia învățământul primar în loc să fie atât de statificat și centralizat, cum e bunăoară la noi, e lăsat în grija co-

mitetelor școlare cari numesc pe învățători întocmesc programe necesare și adaptate nevoilor locale etc. În America: „În chestiuni de școală statul nu se amestecă... Comuna suportă cu o plăcere pornită din sentimentul datoriei față de societate, toate greutățile și toată grija, ca învățământul și educația să meargă bine”.¹⁾ Tot așa și în alte chestiuni inițiativa particulară e foarte prodigioasă, aducând mari și reale servicii societății.

În aceasta operă de combatere a relelor sociale pe cale particulară se disting mai vârtos diferitele asociații femeiești din toate țările. Se vede că inima femeii și mai ales inima mamei poate înțelege năcazul mării bine și înțelegându-l nu ezită a face tot posibilul pentru alinarea lui.

Afară de acest motiv al înțelegerii năcazului, mai este și altul, mult mai puternic, care a determinat pe mulți și multe în decursul veacurilor, să schimbe palate pompoase, bogății ba chiar tronuri cu colib;

) I. Teodorescu. Istoria Pedagogiei. Pag. 266

umile și sărăcicioase. Acest puternic motiv este: *credința*.

Determinați de puterea credinței, câți n'au întrebuițat averi fabuloase pentru scopuri de binefacere, iar ei pe urmă au trăit din cerșit.

Ceeace i-a îndemnat să lucreze astfel a fost încrederea în cuvintele Dumnezeuescului Invățător: „*de vrei să fii desăvârșit mergi, vinde averea ta și o dă să acilor și vei avea comoară în ceriu și vină după mine*”. (Mat. 19, 21).

Puterea credinței lucrează și azi. Sentimentul religios trăește viu în sufletul multora și datorită lui, vedem cum în toate țările se interprind acțiuni caritative, opere de binefacere, în cari cei cu dare de mână se grăbesc a-și oferi obolul celor nevoiași. Și vai! azi numărul nevoiașilor este atât de mare. Azi organizimul social e mai bănuțit ca oricând de groaznicii săi dușmani, pomeniți mai sus.

Cuvine-se deci, ca pătrunși de puterea sentimentului religios, care e în măsură a ridica pe om deasupra tuturor viețuitoarelor și care trezește în noi: „*Conștiința slăbiciunii și nimicniciei noastre față cu o putere supraomenească și eternă de care atârnam noi. ființe microscopice de o zi*”,^{2]} să alergăm a alina suferința și necazul, aducându-ne aminte, că avem o promisiune dumnezească și prin urmare neschimbabilă, pe urma căreia vom fi răsplătiți: „*adevăr zic vouă întrucât ați făcut unuia dintre acești frați mai mici ai mei, mie mi-ați făcut*” (Mat. 25, 36).

Orășelul nostru își ia partea din multe necazuri, cari bântue trupul neamului, pe lângă cari mai are și necazuri proprii. Intre aceste din urmă trebuie să amintesc potopul apelor, care a bântuit în acest an și care a atins mai ales populația săracă, distrugându-le casele și puținul avut. Se adevări și de data aceasta vorba veche: „*Ața se rupe unde-i mai subțire*.”

Pe urma diferitelor necazuri și lovituri ale sorții sărăcia și lipsa s'au incuibat simțindu-se puternic nevoia de ajutorare. În aceasta nobilă acțiune a ajutorării săracilor, precum și în alte activități de caracter moral și religios, Uniunea sf. Maria și-a eluptat și de data aceasta partea leului. Membrele Uniunii pe lângă activitatea religio-morală ce au desvoltat, n'au uitat nici un moment de săracii noștri, alergând întru ajutorarea lor.

Ca dovadă a celor spuse aici, las să urmeze darea de seamă asupra activității Uniunii, pe intervalul dela 15 Februarie 1931, data ultimei adunări generale și până azi.

Înainte de-a trece însă în expunerea

propriu zisă a acestei activități, care, — dupăcum o să vă convingeți e vrednică de toată lauda, — țin să fixez chiar dela început un deciu al adunării generale trecute, prin care adunarea luând în considerare zelul și priceperea cu care a lucrat Comitetul de sub conducerea *Ilustrei Doamne Roza Vaida presidentă*, al cărui mandat în baza statutelor expirase, realege cu unanimitate acest comitet pe un nou ciclu de trei ani. S'au întâmplat totuși unele modificări întrucât D-nele *Maria Bota*, *Maria Pioraș*, *Eugenia Pioraș* și *Livia Dr. Taloș* se retrag din comitet și astfel în locul D-nealor sunt alese D-nele *Elvira Lemeni*, *Ana Boca*, *Eugenia Podoabă* și *Dș. Dr. Eliza Huza*. Asemenea este aleasă cu unanimitate Dșoara prof. *Eugenia Petruțiu* ca vicepresidentă.

Sub conducerea acestui comitet, care dela ultima adunare generală a ținut zece ședințe ordinare și datorită muncii desinteresate a tuturor membrilor, Uniunea a desfășurat următoarea activitate:

I. Activitatea religio-morală:

Membrele Uniunii s'au mărturisit și cuminecat la sărbătoarea Bunevestiri, la Sf. *Marie* și la Intrarea în biserică, luând parte în corpore la toate procesiunile dela biserică catedrală, precum și la peregrinajul dela *Nicula* și dând prin aceasta exemplul cel mai edificător mulțimei credincioșilor. Asemenea s'a lucrat mult pentru stărpirea concubinajului. Membrele s'au îngrijit apoi de curățirea și împodobirea sf-tei biserici, precum și de repararea ornatelor.

2. Opere caritative.

a) Intre aceste opere trebuie să amintesc în locul prim *lăptăria copiilor săraci*. Uniunea noastră și în acest an de criză și lipsuri a alinat foamea multor copilași oferindu-le zilnic lapte cald și pâine. Au fost alimentați astfel 45 elevi.

b) Ajutorarea săracilor.

De Crăciun au fost îmbrăcați 11 copii dela cele două școli de aplicație. Asemenea a fost îmbrăcată familia lui *Gheorghe Cătănă* constatătoare din 6 membri, părinții fiind orbi amândoi. Tot la Crăciun s'au dat ajutoare la văduve și săraci în suma de 3260 lei.

De Paști s'au împărțit săracilor 281 kg. făină, donată de membre, 100 cozonaci și 1108 lei în bani.

Tot de Paști s'a mai distribuit săracilor un ajutor de 1000 lei, ca rescumpărare de cunună pe coșciugul fie iertatei *Mame* a *Excelenței Sale Domnului Episcop Diecezan*.

² I. Găvănescu Psihologie. Pag. 249.

S'au mai acordat următoarele ajutoare momentane: Susana Suciuc 400 lei.

Maria Hurducaș 100 "
 " Catonă 1000 "
 Poenar, Mihailu 100 "
 Fam Bodocan 100 "
 Doamna Lorinț 100 "

Total: 1.800 lei.

pe lângă cari văd. Doamna Lorinț a mai primit un ajutor lunar de 200 lei.

3. Alte opere caritative.

a) În acest an Uniunea și-a luat asupra sa greaua sarcină de-a zugrăvi *capela gr. cat. din Institutul corector*, ceace s'a și efeituit, cheltuiindu-se în acest scop suma de 5140 lei.

b) Pentru înfrumșetarea mormintelor eroilor asemenea s'a cheltuit suma de 500 lei.

c) S'au acordat premii la fetele din Inst. corector în suma de 200 lei.

d) Membrele au luat parte regulat la colectele de lemne pentru săraci, ba cele mai multe dau regulat mâncare săracilor. D-na Presidentă a cercetat personal aproape pe toți săracii din oraș, luând parte în comisia alcătuită pentru distribuirea ajutoarelor.

4. Ședințe culturale.

Una dintre cele mai frumoase serbări pe cari le-a aranjat Uniunea în acest an este fără îndoială: *Ziua mamei*, aranjată în ziua de 17 Mai 1931. La aceasta serbare și-au dat concursul toate școlile din localitate, începând cu Grădina de copii și până la Academia Teologică. S'a desfășurat un program select, reliefându-se din fiecare punct imaginea dulce a mamei. Momentul culminant al acestei mărețe serbări l a format însă fără îndoială preafrumoasa conferință ținută de *Doamna Presidentă „Despre Mamă”*. Ca o mamă adevărată și ca o muncitoare în ogorul cărții, Dsa ne-a purtat pe toate meleagurile istoriei, arătându-ne în mod cât se poate de bineînchegat, ce au făcut în trecut și ce pot face în prezent mamele bune pentru individ, familie și societate.

5. Uniunea în raport cu autorități și alte asociații.

Intâmplându-se în ziua de 22 Martie 1931 moartea fie iertatei Mame a Excelenței Sale Dlui Episcop diecezan, Uniunea a fost reprezentată la înmormântare prin Doamna Presidentă Rosa Vaida, însoțită de câteva doamne din comitet și de subsemnatul, exprimând condoleanțe Excelenței Sale, în numele Uniunii.

La recepția S. Sale Sahag Koghian adm. apostolic al Armenilor din România, Uniunea a fost reprezentată prin Doamnele Maria Dr. Carian și Eleonora Juga.

Membrele au luat apoi parte la conferințele A. G. R. U-lui.

Uniunea a fost invitată la congresul Reuniunii Femeilor Române ținut la Craiova, dar neputând participa s'a trimis numai o telegramă de adeziune.

Găsindu-se în orașul nostru Excelența Sa Dr. Valer Pop ministrul Justiției din partea Uniunii la recepție au fost Doamna Presidentă și Doamna Maria Dr. Carian.

În ziua de Anul Nou comitetul s'a prezentat Excelenței Sale Domnului Episcop, prezentând felicitări și exprimându-și sentimentele de loială supunere, recunoștință și omagiu față de bunul Părinte

6. Colectări împreună cu alte Reuniuni

Pentru darul de nuntă al Alteței Sale Principesa Ileana și pentru sinistrații din Vița, toate reuniunile au colectat 3700 lei.

Pentru monumentul dela Mărăști, colectă și venit net dela serbare 11.095 lei.

7. Serate, ceariuri dansante.

În scopul câștigării izvoarelor de venit necesare s'au aranjat următoarele într'uniri.

La „*lăsatul secului*” o „*seară de plăcinte*” cu un venit curat de 1360 lei și în 13 Martie 1932 un „*ceaiu dansant*” cu un venit curat de 2907 lei. Seara de plăcinte a fost aranjată pentru *Pomul de Crăciun*, iar ceaiul dansant în scopul procurării unor ornate bisericești.

8. Donațiuni.

Pe lângă exprimarea celor mai adânc simțite mulțumiri, suntem în plăcută situație de-a aduce la cunoștința adunării generale, că șirul donatorilor marimonioși — precum apare și din raportul D-nei casiere — este destul de mare. Locul prim îl ocupă și de data aceasta *Excelența Sa Domnul Episcop Diecezan* precum și *Onorata Primărie locală*, cari întotdeauna au sprijinit cu multă bunăvoință scopurile urmărite de Uniune.

Ca încheiere adaug, că în orașul nostru s'a petrecut în acest an un eveniment istoric și anume: *strămutarea sediului episcopal la Cluj*

S'a dus *Arhierul* cu fața zâmbitoare care în fiecare dimineață mângăia fețele zecilor de copilași, cari se îmbulzeau să-i sărute *Sf. Dreaptă!* S'a dus *Bunul Părinte* ale cărui uși erau deschise totdeauna pentru oricare Gherlan necăjit, indiferent de confesiune ori naționalitate!

Gherla nu și-a dat seamă în acel moment de pierderea ce-o îndură, pentru ca să apară ea cu atât mai vărtos azi, când în acest oraș începe să moară orice pulsație, orice viață.

Membrele Uniunii în semn de recu-

noștință și amintire, între lacrimi de bucurie și supărare, — cum foarte nimerit spune atunci un vorbitor: „cu un ochiu ar trebui să plângem pentru că ne părășiți Excelență, iar cu celalalt să râdem, pentru că treceți în Citadela Ardealului” — i-au oferit Excelenței Sale un tablou lucrat în gobelin *Prea Sfânta Fecioară cu Pruncul Isus în brațe*.

Aceasta este pe scurt activitatea Uniunii noastre care luându-o la cunoștință, Vă rog să dați comitetului convenita descărcare accentuând totodată, că prin nobila muncă, săvârșită de Uniune s'a contribuit foarte mult la înlăturarea diferitelor rele sociale.

„Cu Dumnezeu înainte! aducându-Vă aminte, că munca dezinteresată și cinstită, săvârșită pentru binele și fericirea patriei pe orice teren, este tot atât de mare eroism, cași care îl aduce eroul pe câmpul de luptă, câzând strivit de glonte de dușman ori cași care, l-a adus fala Româncelor „Jeanna d'Arc a României”, fecioara dela Jiu, care pentru țară și neam a dat supremul tribut: viața.

Gherla, la 10 Aprilie 1932.

Dr. Taloș Augustin
secretar.

Diverse.

Prea Sfințitul Iuliu la Gherla. *In zilele de 11-13 Maiu a. c. Prea Sfinția Sa Domnul Episcop a fost în orașul de conședință Gherla, unde a făcut inspecții la Școalele Normale diecezane de băieți și de fete și la cele două școale de aplicație a acestora. Din Gherla Prea Sfințitul s'a reîntors la Reședință Sâmbătă, în 14 Maiu a. c. deminează.*

Sărbătoarea Paștilor în gremiu. O parte din programul exercițiilor spirituale ținute pentru educația sufletească a clericilor Seminarului nostru, a format un program de deprindere sufletească și pentru lumea laică clujeană. La Liturgia Înainte Sfințitelor și Dupăcinarul mare, fiind oficiate în catedrala Schimbării la Față au asistat o mulțime de credincioși cu dorința vie de a se împărtăși cu sf. Sacramente. Acest program desfășurat în primele zile ale săptămânii Patimilor, pregătește mult sufletește pe credincioși pentru asistarea la marile misterii, săvârșite în ultimele zile ale aceleiași săptămâni. Astfel serviciile, ce urmează, sunt o continuare firească a celor începute.

În Joia mare într'o atmosferă pioasă se începe cu postul convenit la ora 9 Liturgia Arhierască. În fața unei asistențe numeroase de credincioși, dotați cu curiozitatea caracteristică orașeanului, chiar la începutul Liturgiei se conferă prin tonzură ordul

Lectoratului tinerilor seminariști: Teofil Herineanu din anul IV, Victor Achim, Teodor Avram, Liviu Birlea, Ioan Chezan, Pompei Ciaca, George Costin, Ioan Cudan, Iuliu Drăgan Vasile Gheție, Vasile Marinca, Iuliu Morariu, Mihai Moțoc, Liviu Mureșan, Augustin Paul, Vasile Pop, Ioan Rognean, și Dumitru Rusu din anul III. În decursul sf. Liturgii se oferă ordul sf. Preoții clericilor absolvenți Tiberiu Balint, Victor Cotoc, Nistor Mureșan și Ioan Pop. La sfârșitul Liturgiei într'o amintirea instituirii Prea Sfântului Sacrament al sf. Euharistiei, se îndeplinește de către Excelența Sa Dl Episcop spălarea picioarelor alor 12 clerici-apostoli îmbrăcați în haine de culoarea candidului alb, confecționate prin sacrificiul Reuniunii fem. gr. cat.

Serviciile s'au impus atât prin solemnitatea evlavioasă, cât și prin noutate.

În seara aceleiași zile la orele 18 se cîtesc în catedrală cele 12 Evanghelii ale Patimilor Domnului citită fiind prima de Excelența Sa Domnul Episcop

În Vinerea Patimilor înainte de masă se oficiază orele can. nice de către Păr. Silviu Popa și clericii teologi asistând și Excelența Sa. În mijlocul unui decor splendid, înaintea mormântului Domnului împodobit cu mult gust estetic și pios, se săvârșesc aceste rugăciuni de pocăință. Mulțimea credincioșilor mânați de un imbold intim e prea mare pentru încăperea prea mică a catedralei. Armata reprezentată prin demnitari înalți, își pleacă cu cucernicie genunchii în fața mormântului dătător de viață. Este vrednică de remarcat munca asiduă ce-a depus-o, pentru aranjarea Mormântului, Reuniunea „Sf. Maria”, în frunte cu Doamna *Livia Dr. Boilă* și curatorul-aranjator al catedralei Dl Dr. Iuga. Desinteresat de propriile-i afaceri nu ține seamă de nici o greutate, atât fizică cât și financiară, numai spre a putea împodobi casa Domnului.

În seara aceleiași zile se oficiază serviciul Prohodului Domnului, pontificând Excelența Sa Dl Episcop. Se deșteaptă adâncă evlavie a credincioșilor și acum într'un număr neîncăpător — prin cântările admirabil executate de corul Reuniunii femeilor gr. cat. condus de dl. prof. Caranica și alternativ, de corul seminariștilor-teologi, cari s'au ținut la înălțime.

Părintele canonic I. Agârbiceanu într'o predică bine simțită arată într'un mod măestric izvorul nesecat de daruri, ce ne vor izveri nouă prin moartea Domnului. Se face procesiunea cu Prea Sfântul Sacrament, purtat de P. S. S. dl Episcop în cântecul înălțător al Dohologiei, prin partea stângă a Pieții Unirii, prin str. Universității,

Brătianu și prin str. *Minoriților* din nou la catedrală. Aici publicul numeros n'a fost restrâns la încăperea catedralei.

Toate aceste servicii sacre își au urmarea firească în serviciile dela Paști. În noaptea Învierii la miezul nopții se prezintă Excelența Sa Dl. Episcop Iuliu la catedrală pentru oficiarea misterului Învierii. În ordinea indicată de curatorat, se face procesiunea pe aceeași cale trecându-se în jurul Pieții Unirii în cântecul solemn al famfarei militare.

Cântându-se „Hristos a nviat” se intră în catedrală, care strălucia într-o splendoare rară, datorită hărniciei laudabile a Reuniunii. Aici se continuă serviciul, iar la sfârșit se face sărutarea crucii și a icoanii Învierii.

În prima zi de Paști, la ora 10 se face sf. Liturgie pontificală de Excelența Sa dl. Episcop cu cetirea Evangheliei în limbile: română de către P. S. S. dl. Episcop, greacă de către Rvs. d. canonic Dr. Victor Bojor, latină: Rvs. d. canonic Ion Agârbiceanu, franceză: de către pâr. Victor Dunca, italiană: de către pâr. prof. Dr. Virgil Bălihanu, engleză: de către pâr. Precup, maghiară: de către pâr. Dr. I. Handrea, germană: Rev. d. canonic Dr. George Vidican și iarăși română: de către pâr. prof. Dr. Emilian Leményi. Indată după cetirea Evangheliei urmează admirabila predică pastorală a P. S. Sale în care și exprimă bucuria sufletească, văzând progresul spiritual al credincioșilor. Aplicând cu multă ingeniozitate textele sfinte arată însemnățile Învierii Domnului.

Cântările, chiar dela început au fost executate de corul Reuniunii „Sfânta Maria”.

La ora 18 se face inseratul mare cu cetirea Evangheliei în aceleași limbi și cu sărutarea Crucii de un mare număr de credincioși.

A doua zi de Paști se oficiază sf. Liturgie de către Rvs. d. canonic Dr. Victor Bojor și Dr. George Vidican. Predică Rvs. Dr. Victor Bojor, arătând importanța Învierii în economia Mântuirii și felul de-a ne folosi cât mai bine de acest izvor de daruri supranaturale.

Prea Sfințitul Iuliu în această zi — precum arătăm într'un alt loc — era în vizitație canonică la Cluj—Cordos.

Exercițiile spirituale la Seminarul Teologic. Exercițiile spirituale de Paști ale anului acesta, pentru tinerii noștri seminarști, s'au început în seara zilei de 24 Aprilie de către Pâr. Dr. Gavril Stan directorul spiritual al seminarului din Oradea. Începând cu dimineața zilei următoare se desfășoară un program bogat și perfect adaptat scopului. Se începe ziua cu meditație despre chemarea la sf. preoție, apoi se trece la oficierea sf. Liturgii și cuminecarea clerici-

lor seminarști, în capela seminarului. După dejun cu mici intervale se continuă programul: se fac orele canonice se continuă meditația începută, arătându-se semnele, ce caracterizează chemarea la preoție, se oficiază Liturgia înainte Sfințitelor în catedrală „Schimbarea la față” și iarăși în capela seminarului se face „exameul particular” obișnuit înainte de prânz. După masă sf. Paraclis, predică despre demnitatea, la care e ridicat seminaristul și'n consecință ferirea de păcat, lectură spirituală, meditație despre inconjurarea ocaziilor ce duc la păcat; se face apoi Dupăcinarul mare în catedrală, iar după cină binecuvântarea euharistică și rugăciunile de seară.

Acest program se urmează într-o toată în 26 și 27 Aprilie, variind doar materia tratată de pâr. Predicator în meditații și predici. Cu o convingere de adevărat apostol, și cu succes foarte mulțumitor tratează despre moarte, siguranța ei, nesiguranța inscrutabilă a momentului sosirii ei și necesitatea pregătirii la moarte. Deduce existența indiscutabilă a Iadului cu pedepsele lui înfricoșătoare. Cunoscute fiind aceste lucrări premergătoare, arată necesitatea și eficacitatea unei bune mărturisiri. Într-o ingenioasă expunere vorbește despre mărturisirea generală; dar predica, în care pâr. Stan și-a tratat toată valoarea de predicator și răspânditor priceput al cuvântului D-sale, este despre slăbiciunea omului, ilustrată prin lepădarea lui Petru, față de care debilitate stă îndurarea nemărginită a lui Dumnezeu.

În dimineața zilei de 28 Aprilie într-o atmosferă de înaltă pietate, pâr. Predicator sfârșește exercițiile spirituale printr-o predică de încheiere, în care și manifestează mulțumirea față de rezultatul satisfăcător al întregilor exerciții de pietate, și regretul, că trebuie să se despărtească de cei, cărora cu atâta dragoste le-a dat unele sfaturi necesare conduitei în viața sufletească.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ, Gherla

se află de vânzare

Matricula Botezaților, Cununaților,

Morților, legată în pânză 280 Lei.

Protocol pentru *Rațiuni* 280 Lei.

Protocol pentru *Liturgii, predici,*
carte postală, protocol de ședințe 180 L.

Galea Ceriului. — Prețul 30 Lei.

Vie împărăția Ta. — Prețul 40 Lei.

Congregația Arhidiecezană a Surorilor Născătoarei de Dumnezeu și Pururea Vergurei Maria, Blaj.

Aviz școlar.

Congregația Surorilor N. de Dumnezeu și P. V. Maria, având de scop a sprijini problema grea de a da neamului românesc „mame”, „mame-gospodine” de aceea cu toate greutățile materiale s'a hotărât să deschidă în Cluj, Str. Avram Iancu 58, deja cu începutul anului școlar 1932—33 o școală normală de menaj, (curs manual 2 ani, în anul școlar 1932—33 natural numai an. I.), unde se primesc fete cu bacalaureat sau cu diplomă de învățătoare, (exceptional se pot primi și fără bacalaureat sau fără diplomă de învățătoare, numai cu absolvența liceului respective a școlii normale de fete).

Absolventele Școlii normale de Menaj câștigă diplomă de profesoară de gospodărie pentru școlile secundare, (gimnazii, școli normale, școli comerciale, școli profesionale, școli de menaj grad II., licee de fete) în care post sunt salarizate ca profesoare.

Ținem să amintim că școala va avea drept de publicitate: deși nu e întreținută de către Ministerul Instrucțiunii, ci de către Congregația Surorilor N. de Dumnezeu și P. V. Maria, Blaj, totuși se bucură de toate drepturile ca și alte școli similare de ex. „Filipescu” București. Ministerul a aprobat aceasta la înalta intervenție a P. S. S. dr. Iuliu Hossu Episcop român unit de Cluj-Gherla cu Nr. 53.672—1932 din 21 Aprilie 1932.

Ca pe lângă orice Școală Normală de Menaj, va fi și în Cluj curs elementelor de 4 ani, (în anul școlar 1932—33 numai cl. I.), unde se primesc eleve absolvente ale școlilor primare în vârstă de cel puțin de 13 ani.

Școala Normală de Menaj, precum și cursul elementar este internat, în mod excepțional se vor primi însă și externe.

Taxele nu le putem fixa încă, la tot cazul ne vom nizuși să fie mai mici ca la alte școli similare.

Informațiuni verbal sau în scris mai detaliat se pot lua până la începutul anului școlar 1932—33, dela Superioritatea Congregației Născ. de Dumnezeu și P. V. Maria (Institutul Recunoștinței), Blaj.

Superioritatea Congregației Arhidiecezane a Surorilor N. de Dzeu și P. V. Maria, Bluj.

Teologia Dogmatică volumul I. și volumul II. de I. P. S. Sa

Dr. Vasile Suciș.

Prețul unui volum 250 Lei.

Conciliile Provinciali I. și II

se află de vânzarea la **Librăria Decezană Gherla. — Piața Unirii 13.**

Prețul unui exemplar 100 Lei, plus-
porto postal.

Minunile Lui Isus

Explicate în omilii, trad. de *Dr. George Fireza.* — Prețuri 120.

Asortiment bogat de tot felul de rechizite cancelariale necesare pentru Oficiile protopopești și parohiale.

Protocol exhibitor, legat în pânză
280 Lei.

Avem la depozit:

Părți compunătoare de Iconostas
(Ușa împărătească).

Tabernaculum (cu baldachin) dela 2000.
După modelul bisericii Curtea de Argeș

Amvon dela 5000.—

Terapod

Sfeșnic (cu 1—2, 4, 6, 8, 10 brațe).

Candelabre

Cruce pentru sărutat.

Toate executate în stil românesc roman și bizantin.

La firma:

S. Keresztesi

Tășnad (jud. Sălaj).

Planitorul și constructorul iconostasului plutitor, a Catedralei episcopale din Baia-Mare.